

Show empathy

- [Show empathy](#)
- [Lesson plan \(Polish\)](#)
- [Lesson plan \(English\)](#)

[Link to the lesson](#)

You will learn

- you will tell what **otherness** is associated with
- you will tell how the term **empathy** developed and what it means today
- you will explain what **political correctness** is
- you will analyse the features of the characters presented in the text and their ways of handling difficult situations

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie abstraktu

Exercise 1

- Ask your parents and friends with what they associate the terms: **norm** and **typicality**
- Read the fragment of the novel by Dorota Terakowska "Chrysalis" ("Poczwarka").

((Dorota Terakowska

Poczwarka

Gdy Adam zobaczył w szpitalu skośnie opadające fałdki nad oczami nowo narodzonej córeczki, skrzywił się zabawnie i spytał:

- Urodziłaś Azjatę? Moda na egzotykę?
- Nie żartuj. To niedobry żart – odparła Ewa.
- Co w nim złego? – zdziwił się, nie odrywając oczu od niemowlęcia. –

Mógłbym też powiedzieć „mała Chinka”, „Mongołka” lub „Japonka”...

– Wszystko, byle nie Mongołka – odparła Ewa i zagryzła usta. „Byle się nie rozpłakać. Jeszcze nie. Mogę się przecież mylić”, pomyślała z nadzieją.

– Czemu nie? – zdziwił się Adam. – Ma w sobie coś azjatyckiego.

Gdybym ci nie ufał, tobym podejrzewał, że mnie zdradziłaś – zaśmiał się.

„Te jego żarty... Jak ja ich czasem nie cierpię”, myślała Ewa, zmuszając się do uśmiechu.

– Nie, tylko nie mały Mongoł – powtórzyła błagalnie.

„Czy on naprawdę nigdy nie słyszał o mongolizmie? Czy naprawdę wie tylko, co to hossa, bessa, parkiet, lobbing, e-biznes? Czy słowo «down» kojarzy mu się wyłącznie ze spadkiem notowań na giełdzie? «Down» i «up» lub «Dow Jones»? [...]

Rodziła się w najdroższej prywatnej klinice, jaka była w mieście.

Dziecko Adama musiało mieć wszystko, co najlepsze. Wprawdzie z założenia miało być synem (Kiedys będzie supergwiazdą informatyki i giełdy, cieszył się, zanim ujrzeli ten cudaczny obraz USG, w którym on dopatrzył się wyłącznie zdumiewającego chaosu, ona ujrzała jedynie malutkie bijące serce, ale doktor bezspornie określił płęć embriona). Ku zdumieniu Ewy Adam łatwo pogodził się z faktem, że to córka.

– Prestiżowa uczelnia, dobry mąż – nakreślił w czerech słowach przyszłość małej istotki, zanim jeszcze przyszła na świat. A teraz leżała tu, obok matki, i nad jej zamkniętymi oczkami wypiętrzały się dwie grube, skośne fałdki. Zbyt grube. Zbyt skośne.

– Wszystko tylko nie mongolizm – wyszeptała Ewa do siebie, gdy Adam już opuścił izolatkę, pozostawiając po sobie mocny zapach markowej wody toaletowej, zmieszany z mdłymi, perfumowanymi wyziewami wielkiego bukietu róż.

Nie wiedziała prawie nic o mongolizmie, o odmianach i stopniach tej choroby,

o możliwościach leczenia, znała tylko jej zewnętrzne objawy. I tym bardziej się bała.

[...]

Marysia, Migotka, Misia, Mysza – taką drogą wędrowało imię Myszki, nim otrzymała to najwłaściwsze. Ewa już wiedziała, że dzieci z zespołem Downa nazywane są muminkami. Domyślała się, skąd to literackie skojarzenie: istoty, wymyślane przez Tove Jansson, przedstawiano na rysunkach jako pulchne, bezkształtne, choć pełne wdzięku stworzonka.

A właśnie bezkształtność była typową cechą tych dzieci. Ich tułowia było mniej foremne, ręce i nogi poruszały się w sobie tylko wiadomy, nieskoordynowany sposób, a ich mali właściciele nie umieli nad nimi zapanować. Malutka Myszka potrafiła tak mocno chwycić dłoń Ewy, że nie sposób było rozewrzeć jej palce. I choć dziewczynka miała wtedy raptem rok, to Ewie wydawało się, że ten rozpaczliwy uścisk jest wyrazem świadomego i równie rozpaczliwego szukania bezpieczeństwa, a nie brakiem ruchowej koordynacji. Od czasu gdy Myszka, przez przypadek, schwyciła w ten sposób rękę Adama i przyciągnęła do swoich zawsze półotwartych ust, mocząc ją banieczkami śliny, Adam jak ognia unikał zbliżenia. – Wszystkie niemowlęta się ślinią – Ewa usiłowała usprawiedliwić Myszkę, ale obrzydzenie na twarzy męża było wymowniejsze niż słowa:

– Ona już nie jest niemowlęciem.

Z punktu widzenia estetyki, a organizowała ona prawie całe życie Adama, hołdującego jej zasadom, rytuałom i niezmienności – Myszka była stworzeniem wyjątkowo nieestetycznym i Ewa musiała się z tym pogodzić.

[...]

Półka z książkami w pokoju Ewy – który miał być ich małżeńską sypialnią, ale Adam przeniósł się do gabinetu – zaczęła wypełniać się nowymi lekturami. Początkowo, gdy jeszcze urządzali ten dom, Ewa kupowała tylko takie książki, jakie chciał Adam: miały pasować do wnętrza. To dekorator, za niemałe pieniądze, określił, co pasuje, a co nie.

– Proszę kupować książki w podobnych formatach, inaczej okładki będą brzydko wystawać. Nie powinny mieć jaskrawych okładek, bo

zepsują kompozycję. Pasują kolory rozbielone, minimalizm kolorystyczny, pani wie...

Ewa nie wiedziała, ale w księgarniach posłusznie szukała dzieł uzupełniających kompozycję wnętrz. Tylko czasem zwracała uwagę na tytuł, niekiedy na autora. Zdarzało się, że do wnętrza pasowała książka, którą przeczytała z przyjemnością, ale częściej to, co naprawdę chciała czytać, chowała pod poduszkami obszernej kanapy (z rozbielonym błękitem obicia), bo okładka zakłócała harmonię.

Adam i Ewa budowali swoje życie według starannie ustalonych reguł.

„Nasz mały, rodzinny biznesplan”, śmiał się Adam. Najpierw musieli się upewnić, że zawodowo on idzie w górę, a potem, że stał się cenny dla *headhunters*, łowców głów w branży informatycznej,

i że nie tylko będzie w zarządzie, ale ma szansę zostać wiceprezesem. A może prezesem, jeśli Amerykanie mu zaufają? Gdy wartość Adama wzrosła, mogli nie tylko zmienić samochód, ale i zacząć budowę domu. Dom był „pod klucz”, wykonany przez godną zaufania firmę, ale to oni decydowali o rozkładzie wnętrza. Duży hol, wspólna sypialnia, pokój dzienny, pokój dla niespodziewanych gości, jadalnia-kuchnia, gabinet Adama, salon, dwie łazienki – i pokój dla dziecka. Piwnica i strych. Parter, piętro i poddasze.

[...]

Wesołe kolory pojawiły się jedynie w pokoju dzieciennym, co miało ulec zmianie, gdy dziecko podrośnie, po to aby i ono kształtowało sobie dobry gust. Ewie i Adamowi spodobała się ta, początkowo jedynie narzucona, estetyka minimalizmu: minimum koloru, minimum mebli, dużo jasnej, wolnej przestrzeni. Każdy, kto ich odwiedzał, był zachwycony, choć niektórzy czuli się nieswojo, biorąc do ręki kieliszek czerwonego wina czy filiżankę kawy. Było jasne, że jedna kropla strącona niechcący na beżowy dywan czy śmietankowe obicia krzeseł zepsuje cały efekt. Nawet Ewa wolała pić kawę w kuchni niż w salonie.

Everyday life shows that people have problems with everything that deviates from the so-called standards. If someone is different, he/she usually encounters resentment and rejection. It applies for example to people with different sexual orientation, disabled or those who are begging on the streets. Why is that happening? Maybe because we are convinced that we are better. What would happen if a person who differs from the standards became a part of our family? It might seem that the problem will disappear because it is much easier to be opened and **engaged** when it comes to our relatives. But it is not always like this...

Exercise 2

Discuss the otherness. Answer the following questions:

What does it mean: otherness? How do you understand this word?

In what situations do you use this word?

What does it mean then? "Different" - but different from what? What is the opposite of the otherness understood in this way?

What is the relation between the terms: "otherness" and "typicality"?

Source: licencja: CC 0.

Dorota Terakowska (1938-2004) – one of the most popular contemporary writers. Her bestselling novels were: *Córka czarownic* (1992), *Samotność bogów* (1998), *Tam gdzie spadają anioły* (1999), *Poczwarka* (2001), *Ono* (2004).

Chrysalis (Poczwarka) is a moving story about otherness. It is a story of a married couple and their expected child who was born with [Down syndrome](#). At first, Adam and Ewa don't accept their daughter, but finally, Marysia's mother overcomes the prejudice and decides to bring her up. She talks to her child, tries to understand, and learns how to love Marysia. Adam, in contrast, drifts away from his daughter and wife. The family is being constantly judged by other people. It is worth to read this novel, to face our own perception of both: being normal and empathy.

Exercise 3

Using the information from the fragment of the novel *Chrysalis* answer the following questions:

What are the parents' first reactions to the fact that their child is different?

What are the reasons that Myszka is a problem to her father?

How does the arrival of Marysia change Adam and Ewa's marriage?

How do you understand the title of this novel?

Exercise 4

Read the next fragment of the novel. List all the names that refer to the children with Down's syndrome. Add those from the previous fragment. What aspects of this disorder are highlighted by the particular terms?

Poczwarka

[...] Kobieta [...] mówiła dalej:

– Nazywamy je Darami Pana, wie pani? Lub dziećmi Boga.

Ewa parsknęła śmiechem.

– Kto wymyślił tę głupią nazwę?

– Nie wiem – odparła kobieta. – Gdy urodziła się Elżbietka, ta nazwa już była w użyciu. Używa się jej od lat. Może od zawsze? Mnie przekazała ją inna matka, która przyszła do mnie do szpitala, tak jak ja teraz przychodzę do pani. Niekiedy mówi się także „dzieci czujące inaczej”.

– Ha! ! – prychnęła gniewnie Ewa. Na temat political correctness mieli z Adamem ustalone zdanie. Teraz, z nietajoną satysfakcją, wykrzykiwała je przed tą obcą kobietą: – Murzyn to Afroamerykanin, tak? Jakiś zwolennik politycznej poprawności tak się zagalopował, że Afroamerykaninem nazwał, byle nie powiedzieć „czarny”! Cygan to Rom, pedał to gej lub „kochający inaczej”? A przygłup to „czujący inaczej”, a nawet „Dar Pana”, tak?

– Właśnie tak – powiedziała spokojnie kobieta. – Czemu raczej nie zastanowi się pani, skąd się to wzięło?

– Skąd? – spytała gniewnie Ewa.

– Nie czyń drugiemu, co tobie niemiło, nie rób mu przykrości, gdy nie musisz... kochaj bliźniego...

Source: Dorota Terakowska, *Poczwarka*, Kraków 2004, s. 20.

Political correctness or empathy?

“Political correctness” is an unwritten rule of using the language in public spaces. It consists of avoiding words that may be offensive to someone and replacing them with neutral terms. Political correctness applies particularly to those situations in which the discrimination on the grounds of sex, race, religion, culture or age is possible. Its aim is to reduce the level of antisocial prejudices and discrimination towards some particular social groups.

Exercise 5

What do you think about political correctness? Justify your answer referring to the examples from the novel *Chrysalis* and your own experiences.

In the colloquial sense, the empathy is the ability to share another person's feelings and emotions as if they were our own. This term is derived from the Greek word *empáttheia* meaning suffering. At first, this word was of a very general character and meant: to unite with the world. Later, at the turn of the 19th and 20th centuries, empathic thinking began to refer to the interpersonal relations, to rapprochement, unity, and the ability to enter into another's personality and imaginatively experiencing his experiences. At that time, there was the German term *Einfühlung* translated into English as: *empathy* what means: [compassion](#). In the recent years, the dilemma of how to behave towards other people is more important. The issue of empathy shifts clearly towards [ethics](#). It also gains a more concrete meaning, as it implies certain obligations, for example: [help](#), [dedication](#) or [responsibility](#) for another person.

Exercise 6

Give two synonyms for the word "empathy" and two for the word "empathetic". Is empathy important? Justify your answer.

empathy - {}

empathy - {}

empathetic - {}

empathetic - {}

Exercise 7

When Ewa enters the shop with her daughter, she hears: “Do you really have to come to the shop with a child like this?” Can you recognise the approach that is: tolerant, empathetic and full of acceptance? Look at the statements below.

When you come to the shop with your child I will help you do the shopping., When I see you in the shop with your child I smile at you., You can enter this shop with your child just like everyone else.

tolerance	
empathy	
acceptance	

Keywords

otherness, norm, political correctness, empathy, tolerance

Glossary

otherness

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: otherness

inność

norm

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: norm

norma

alienation

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: alienation

wyobcowanie

rejection

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: rejection

odrzućenie

political correctness

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: political correctness

poprawność polityczna

empathy

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: empathy

empatia

ethic

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: ethic

etyka

tolerance

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: tolerance

tolerancja

altruism

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: altruism

altruizm

dedication

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: dedication

poświęcenie

responsibility

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: responsibility

odpowiedzialność

help

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: help

pomoc

compassion

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: compassion

współodczuwanie

care

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: care

troska

engagement

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: engagement

zaangażowanie

Down syndrome

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: Down syndrome

zespół Downa

disability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: disability

niepełnosprawność

chaos

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: chaos

chaos

stability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: stability

stałość

unpredictability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: unpredictability

nieprzewidywalność

plan

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: plan

plan

impression

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: impression

wyobrażenie

Lesson plan (Polish)

Tytuł: Wykazać się empatią

Opracowanie scenariusza: Katarzyna Maciejak

Temat zajęć:

Czym jest inność? Po co nam empatia?

Grupa docelowa:

Uczniowie klasy VIII ośmioletniej szkoły podstawowej.

Podstawa programowa

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;

9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

II. Kształcenie językowe.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

1). dostrzega zróżnicowanie słownictwa (...).

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

1) rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;

7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

IV. Samokształcenie. Uczeń:

1) rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;

8) rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.

Ogólny cel kształcenia

Uczniowie na drodze analizy i interpretacji tekstu literackiego poddają refleksji temat *inności* i empatii.

Kształtowane kompetencje kluczowe

- porozumiewanie się w języku ojczystym;
- porozumiewanie się w językach obcych;
- umiejętność uczenia się;
- świadomość i ekspresja kulturalna.

Cele operacyjne

Uczeń:

- posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych, określa postawy z nimi związane;
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii;
- dyskutuje, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi;
- analizuje cechy bohaterów i ocenia ich postępowanie.

Metody/techniki kształcenia

- podająca: pogadanka;
- praktyczne: ćwiczenia przedmiotowe;
- programowane: z użyciem komputera, z użyciem e-podręcznika.

Formy pracy

- aktywność indywidualna jednolita;
- aktywność w parach;
- aktywność zbiorowa.

Przebieg zajęć

Faza wprowadzająca

1. Nauczyciel określa cel zajęć: uczniowie, na drodze analizy i interpretacji tekstu literackiego, porozmawiają o normie społecznej i *inności*.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel zachęca uczniów do porozmawiania w parach o tym, co to znaczy *inność*, w jakich sytuacjach używa się tego słowa, co miałyby być przeciwieństwem tak pojętej inności, jak mają się do siebie pojęcia inności i typowości.
2. Uczniowie wypisują jak najwięcej skojarzeń związanych ze słowem *inny*, następnie stawiają przy każdym z nich znak + (jeśli jest to skojarzenie pozytywne) lub – (jeśli negatywne). Nauczyciel może rozpocząć rozmowę, których skojarzeń jest więcej i z czego to wynika (np. inny = interesujący, inny = gorszy).
3. Nauczyciel opowiada o Dorocie Terakowskiej i jej twórczości, nakreśla także w skrócie fabułę „Poczwarki”.
4. Uczniowie, na podstawie przeczytanego w domu fragmentu „Poczwarki”, odpowiadają na pytania: Jakie są pierwsze reakcje rodziców na odmienność dziecka? Z jakich powodów Myszka stanowi problem dla swojego ojca? Co zmienia w funkcjonowaniu małżeństwa Adama i Ewy pojawienie się Marysi? Jak rozumiesz tytuł powieści?
5. Uczniowie czytają kolejny fragment powieści i wynotowują z niego określenia, którymi nazywa się dzieci z zespołem Downa, następnie zastanawiają się, na jaki aspekt choroby zwracają uwagę poszczególne określenia.
6. Nauczyciel rozpoczyna rozmowę o tym, czym jest poprawność polityczna. Uczniowie podają definicję poprawności politycznej i dyskutują na temat jej zalet i wad.
7. Nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą, co oznacza słowo *empatia*. Przywołuje historię tego pojęcia. Uczniowie wykonują zadanie, które polega na podaniu synonimów słów *empatia* i *empatyczny* oraz wyjaśnieniu, czy empatia jest ważna.

Faza podsumowująca

Nauczyciel rozdaje uczniom krótkie ankiety z ewaluacją pracy własnej.

Następnie podsumowuje zajęcia, zadając uczniom pytania:

- Czym może skutkować nietolerancja dla inności?
- Czym się charakteryzuje postawa empatyczna?

Praca domowa

Odpowiedz na pytania sformułowane w temacie lekcji. Zapisz swoje przemyślenia. Czym jest dla ciebie inność? Jak rozumiesz słowo: empatia?

W tej lekcji zostaną użyte m.in. następujące pojęcia oraz nagrania

Pojęcia

otherness

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: otherness

inność

norm

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: norm

norma

alienation

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: alienation

wyobcowanie

rejection

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: rejection

odrzućcie

political correctness

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: political correctness

poprawność polityczna

empathy

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: empathy

empatia

ethic

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: ethic

etyka

tolerance

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: tolerance

tolerancja

altruism

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: altruism

altruizm

dedication

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: dedication

poświęcenie

responsibility

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: responsibility

odpowiedzialność

help

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: help

pomoc

compassion

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: compassion

współodczuwanie

care

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: care

troska

engagement

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: engagement

zaangażowanie

Down syndrome

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: Down syndrome

zespół Downa

disability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: disability

niepełnosprawność

chaos

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: chaos

chaos

stability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: stability

stałość

unpredictability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: unpredictability

nieprzewidywalność

plan

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: plan

plan

impression

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: impression

wyobrażenie

Teksty i nagrania

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie abstraktu

Show empathy

Everyday life shows that people have problems with everything that deviates from the so-called standards. If someone is different, he/she usually encounters resentment and rejection. It applies for example to people with different sexual orientation, disabled or those who are begging on the streets. Why is that happening? Maybe because we are convinced that we are better. What would happen if a person who differs from the standards became a part of our family? It might seem that the problem will disappear because it is much easier to be opened and engaged when it comes to our relatives. But it is not always like this...

Dorota Terakowska (1938-2004) – one of the most popular contemporary writers. Her bestselling novels were: *Córka czarownic* (1992), *Samotność bogów* (1998), *Tam gdzie spadają anioły* (1999), *Poczwarka* (2001), *Ono* (2004).

Chrysalis (Poczwarka) is a moving story about otherness. It is a story of a married couple and their expected child who was born with Down syndrome. At first, Adam and Ewa don't accept their daughter, but finally, Marysia's mother overcomes the prejudice and decides to bring her up. She talks to her child, tries to understand, and learns how to love Marysia. Adam, in contrast, drifts away from his daughter and wife. The family is being constantly judged by other people. It is worth to read this novel, to face our own perception of both: being normal and empathy.

“Political correctness” is an unwritten rule of using the language in public spaces. It consists of avoiding words that may be offensive to someone and replacing them with neutral terms. Political correctness applies particularly to those situations in which the discrimination on the grounds of sex, race, religion, culture or age is possible. Its aim is to reduce the level of antisocial prejudices and discrimination towards some particular social groups.

In the colloquial sense, the empathy is the ability to share another person's feelings and emotions as if they were our own. This term is derived from the Greek word *empátheia* meaning suffering. At first, this word was of a very general character and meant: to unite with the world. Later, at the turn of the 19th and 20th centuries, empathic thinking began to refer to the interpersonal relations, to rapprochement, unity, and the ability to enter into another's personality and imaginatively experiencing his experiences. At that time, there was the German term *Einfühlung* translated into English as: *empathy* what means: compassion. In the recent years, the dilemma of how to behave towards other people is more important. The issue of empathy shifts clearly towards ethics. It also gains a more concrete meaning, as it implies certain obligations, for example: help, dedication or responsibility for another person.

Lesson plan (English)

Title: Show empathy

Lesson plan elaborated by: Katarzyna Maciejak

Topic:

What is otherness? Why do we need empathy?

Target group:

8th-grade students of an eight-year primary school.

Core curriculum

I. Literary and cultural education.

1. Reading literary works. Student:

7) defines existential issues in the texts being studied and reflects them;

9) uses in the interpretation of literary works references to universal values related to social, national, religious and ethical attitudes and makes them hierarchy.

2. Receipt of cultural texts. Student:

2) organises information depending on their function in the message.

II. Language education.

2. Differentiation of language. Student:

1). sees the diversity of vocabulary (...).

3. Language communication and language culture. Student:

1) understands what language politeness consists of and uses it in the statements;

III. Creating statements.

1. Elements of rhetoric. Student:

1) functionally uses rhetorical means and understands their impact on the recipient;

7) agrees with other people's views or polemicizes with them, substantively justifying their own opinion;

IV. Self-study. Student:

- 1) reliably, with respect for copyrights, uses information;
- 8) develops the ability to think critically and formulate opinions.

The general aim of education

Students analyse the interpretation and interpretation of the literary text and reflect on the subject of *otherness* and empathy.

Key competences

- communication in the mother tongue;
- communication in foreign languages;
- learning to learn;
- cultural awareness and expression.

Operational objectives

Student:

- uses the concepts of positive values, determines the attitudes associated with them;
- develops the ability to think critically and formulate opinions;
- discusses, justifies his own opinion, accepts the views of others or polemicizes with them;
- analyses characters' characters and evaluates their behaviour.

Teaching methods / techniques

- giving: talk;
- practical: practical exercises;
- programmed: using a computer, using an e-manual.

Forms of work

- individual activity;
- activity in pairs;
- collective activity.

Lesson plan overview (Process)

Introduction

1. The teacher determines the aim of the class: the students, through the analysis and interpretation of the literary text, will talk about the social norm and *otherness*.

Realization

1. The teacher encourages students to talk in pairs about what *otherness* means, in what situations the word is used, which would be the opposite of the otherness so understood, how the otherness and typicality are to be understood.
2. Students write the most associations associated with the word *another*, then put a + sign for each of them (if it is a positive association) or - (if negative). The teacher can start a conversation, whose associations are more and what it results from (eg different = interesting, different = worse).
3. The teacher talks about Dorota Terakowska and her work, he/she also outlines the story of „Poczwarka”.
4. Students, on the basis of the fragment of „Poczwarka”, read at home, answer the following questions: What are the parents' first reactions to the child's dissimilarity? For what reasons is Mouse a problem for my father? What changes the appearance of Marysia in the marriage of Adam and Eve? How do you understand the title of the novel?
5. Students read the next fragment of the novel and derive from it the terms, which are called children with Down's syndrome, then they wonder what aspect of the disease the particular terms pay attention to.
6. The teacher begins a conversation about what political correctness is. Students give a definition of political correctness and discuss its advantages and disadvantages.
7. The teacher asks students if they know what the word *empathy* means. He/she evokes the history of this concept. Students perform a task which consists in giving synonyms of *empathy* and *empathic* words and explaining whether empathy is important.

Summary

The teacher gives students short surveys with self-evaluation.

Then he/she summarises the class by asking students questions:

- What can cause intolerance for otherness?
- What is the empathic attitude characterised by?

Homework

Answer the questions formulated in the topic of the lesson. Write down your thoughts. What is otherness for you? How do you understand the word: empathy?

The following terms and recordings will be used during this lesson

Terms

otherness

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: otherness

inność

norm

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: norm

norma

alienation

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: alienation

wyobcowanie

rejection

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: rejection

odrzućenie

political correctness

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: political correctness

poprawność polityczna

empathy

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: empathy

empatia

ethic

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: ethic

etyka

tolerance

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: tolerance

tolerancja

altruism

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: altruism

altruizm

dedication

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: dedication

poświęcenie

responsibility

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: responsibility

odpowiedzialność

help

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: help

pomoc

compassion

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: compassion

współodczuwanie

care

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: care

troska

engagement

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: engagement

zaangażowanie

Down syndrome

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: Down syndrome

zespół Downa

disability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: disability

niepełnosprawność

chaos

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: chaos

chaos

stability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: stability

stałość

unpredictability

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: unpredictability

nieprzewidywalność

plan

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słowa: plan

plan

impression

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie słówka: impression

wyobrażenie

Texts and recordings

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Nagranie abstraktu

Show empathy

Everyday life shows that people have problems with everything that deviates from the so-called standards. If someone is different, he/she usually encounters resentment and rejection. It applies for example to people with different sexual orientation, disabled or those who are begging on the streets. Why is that happening? Maybe because we are convinced that we are better. What would happen if a person who differs from the standards became a part of our family? It might seem that the problem will disappear because it is much easier to be opened and engaged when it comes to our relatives. But it is not always like this...

Dorota Terakowska (1938-2004) – one of the most popular contemporary writers. Her bestselling novels were: *Córka czarownicy* (1992), *Samotność bogów* (1998), *Tam gdzie spadają anioły* (1999), *Poczwarka* (2001), *Ono* (2004).

Chrysalis (Poczwarka) is a moving story about otherness. It is a story of a married couple and their expected child who was born with Down syndrome. At first, Adam and Ewa don't accept their daughter, but finally, Marysia's mother overcomes the prejudice and decides to bring her up. She talks to her child, tries to understand, and learns how to love Marysia. Adam, in contrast, drifts away from his daughter and wife. The family is being constantly judged by other people. It is worth to read this novel, to face our own perception of both: being normal and empathy.

"Political correctness" is an unwritten rule of using the language in public spaces. It consists of avoiding words that may be offensive to someone and replacing them with neutral terms. Political correctness applies particularly to those situations in which the discrimination on

the grounds of sex, race, religion, culture or age is possible. Its aim is to reduce the level of antisocial prejudices and discrimination towards some particular social groups.

In the colloquial sense, the empathy is the ability to share another person's feelings and emotions as if they were our own. This term is derived from the Greek word *empátheia* meaning suffering. At first, this word was of a very general character and meant: to unite with the world. Later, at the turn of the 19th and 20th centuries, empathic thinking began to refer to the interpersonal relations, to rapprochement, unity, and the ability to enter into another's personality and imaginatively experiencing his experiences. At that time, there was the German term *Einfühlung* translated into English as: *empathy* what means: compassion. In the recent years, the dilemma of how to behave towards other people is more important. The issue of empathy shifts clearly towards ethics. It also gains a more concrete meaning, as it implies certain obligations, for example: help, dedication or responsibility for another person.